

Sygn. akt II Ca 617/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2022 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2022 roku w Lublinie, na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. F. i S. B.

przeciwko R. K. (1)

o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku zaocznego z dnia 26 listopada 2013 roku, wydanego przez Sąd Rejonowy L. w sprawie (...) upr, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego L. z dnia 5 marca 2020 roku, wydanym w sprawie (...) ewentualnie o ograniczenie wykonalności tego tytułu

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego L. z dnia 17 marca 2021 roku, w sprawie (...)

I. oddała apelację;

II. zasądza od M. F. i S. B. na rzecz R. K. (1) kwoty po 10 zł (dziesięć złotych) od każdego z nich zwrotu kosztów postępowania odwoławczego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia zasądzonego koszty postępowania odwoławczego do dnia zapłaty;

III. nakazuje zwrócić R. K. (1) z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w L. nienależnie uiszczoną część opłaty kancelaryjnej w kwocie 80 zł (osiemdziesiąt złotych).

Sygn. akt II Ca 617/21

UZASADNIENIE

wyroku

W pozwie z dnia 27 kwietnia 2020 roku wniesionym do Sądu Rejonowego L. w dniu 30 kwietnia 2020 roku, powodowie – M. F. i S. B. wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku zaocznego z dnia 26 listopada 2013 roku, wydanego przez Sąd Rejonowy L. w sprawie (...) upr, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego L. z dnia 6 marca 2020 roku, wydanym w sprawie (...) ewentualnie o ograniczenie wykonalności tego tytułu (k. 3-6).

*

Pozwany – R. K. (2) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych (k. 76).

*

Wyrokiem z dnia 17 marca 2021 roku Sąd Rejonowy L. oddalił powództwo (k. 107).

W uzasadnieniu wyroku Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 26 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy L. (...) wydał wyrok zaoczny w sprawie (...) (...) z powództwa R. K. (1) przeciwko T. F.. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3999,23 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 15 maja 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 12 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy L. nadał klauzulę wykonalności temu wyrokowi.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że dłużnik T. F. zmarł w dniu 2 grudnia 2017 roku. Spadek po nim na podstawie ustawy nabyły wnuki: S. B. w 1/2 części oraz M. F. i F. F. po 1/4 części każdy z nich.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 17 września 2019 roku S. B., M. F. i F. F. złożyli w Sądzie Rejonowym L. wykaz inwentarza majątku spadkowego po T. F. zmarłym w dniu 2 grudnia 2017 roku. W wykazie wskazano, że zmarły spadkodawca nie pozostawił po sobie żadnego majątku.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że postanowieniem z dnia 5 marca 2020 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy L. nadał klauzulę wykonalności wyrokowi zaocznemu z dnia 26 listopada 2013 roku, wydanemu przez Sąd Rejonowy L. w sprawie (...), jako orzeczeniu podlegającemu natychmiastowemu wykonaniu, przeciwko S. B., M. F. oraz F. F. – spadkobiercom dłużnika T. F., z tym zastrzeżeniem, że dłużnik F. F. ma prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność do wartości czynnej spadku.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że we wniosku egzekucyjnym z dnia 17 kwietnia 2020 roku pozwany zwrócił się do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym L. M. P. o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikom.

W pismach z dnia 17 kwietnia 2020 roku Komornik M. P. zawiadomiła dłużników o wszczęciu egzekucji w sprawie (...).

Sąd Rejonowy wskazał dowody, na podstawie których dokonał ustaleń faktycznych, oraz przedstawił swoje stanowisko w zakresie oceny dowodów.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., a następnie treść stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 30 września 1985 roku, III CZP 49/85, i wskazał, że w postępowaniu, do którego odnosi się ta uchwała, spadkobierca dłużnika do dziedziczenia z dobrodziejstwem inwentarza doszedł już po nadaniu przeciwko niemu klauzuli wykonalności w wyniku złożenia przez tego spadkobiercę skutecznego odwołania oświadczenia o uchyleniu się od skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o sposobie przyjęcia spadku po pierwotnym dłużniku.

Sąd Rejonowy uznał, że stanowisko wyrażone w przytoczonej uchwale nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, ponieważ powódka posiadała postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza zanim doszło do wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności na rzecz spadkobierców. Powinna zatem podjąć obronę w trybie art. 795 § 2 k.p.c. w terminie tygodniowym od chwili doręczenia przez komornika zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

Sąd Rejonowy wskazał, że w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 kwietnia 2011 roku, I CSK 439/10, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że złożone przez spadkobiercę oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza wywołuje skutek prawny w postaci faktycznego ograniczenia jego odpowiedzialności za długi spadkowe spadkodawcy, ale w stosunku do tych wierzycieli, wobec których spadkobierca skutecznie procesowo powołał się na to ograniczenie na etapie postępowania rozpoznawczego lub klauzulowego (art. 319 k.p.c. i art. 792 k.p.c.). Skoro więc powódka zaniechała zaskarżenia postanowienia Sądu Rejonowego w P. z dnia 10 października 2011 roku, wydanego w sprawie (...), to w sprawie niniejszej, w stosunku do pozwanego, nie mogła skutecznie powoływać się na ograniczenie jej odpowiedzialności wynikające z treści postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

Sąd Rejonowy wskazał, że w orzecznictwie przeważa pogląd, zgodnie z którym jeżeli dłużnik nie uzyskał zastrzeżenia w trybie, bądź art. 319 k.p.c., bądź art. 792 k.p.c., to na drodze powództwa opozycyjnego nie może uzyskać zmiany brzmienia tytułu wykonawczego wydanego przeciwko dłużnikowi

W ocenie Sądu Rejonowego, w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy nie zachodzą przesłanki uwzględnienia powództwa opartego na przepisach art. 840 k.p.c., ponieważ postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku zostało wydane w dniu 12 września 2019 roku, zaś wykaz inwentarza został sporządzony w dniu 17 września 2019 roku. Klauzula przeciwko spadkobiercom dłużnika T. F. została nadana przez Sąd postanowieniem z dnia 5 marca 2020 roku.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 792 k.p.c. i wyjaśnił, że powodowie mieli możliwość zaskarżyć nadaną przeciwko nim, jako spadkobiercom, klauzulę wykonalności w drodze zażalenia w trybie art. 795 § 1 i 2 k.p.c. Powodowie nie zaskarżyli postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 5 marca 2020 roku, wydanego w sprawie (...), a w związku z tym w niniejszej sprawie nie mogli powoływać się na ograniczenie ich odpowiedzialności względem pozwanego R. K. (1), wynikające z treści postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

*

Od wyroku z dnia 17 marca 2021 roku apelację wnieśli powodowie, reprezentowani przez pełnomocnika, zaskarżając wyrok w całości.

Powodowie zarzucili naruszenie:

„1/ naruszenie prawa procesowego, tj.:

a) art. 840 § 1 pkt 1 kpc poprzez jego niezastosowanie wskutek czego Sąd I instancji błędnie przyjął, że na gruncie niniejszej sprawy nie doszło do skutecznego zakwestionowania przez powodów przejścia obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście, w zakresie przewyższającym wartość czynną spadku;

b) art. 840 § 1 pkt 2 kpc poprzez jego niezastosowanie wskutek czego Sąd I instancji błędnie przyjął, że na gruncie niniejszej sprawy nie zaistniały przesłanki dla wytoczenia powództwa we wskazanym trybie i tym samym błędnym przyjęciu, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nie nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane a także pominięcie, iż dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy,

2/ prawa materialnego, tj.: art. 1031 § 2 kc poprzez jego niezastosowanie i faktyczne pozbawienie powodów ochrony zapewnionej im z mocy prawa polegającej na tym, że w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku”.

Powodowie wnieśli o:

„1/ zmianę zaskarżonego wyroku poprzez pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie w jakim umożliwia on wierzycielowi egzekucję ponad wartość czynną spadku,

2/ zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania za I i II instancję według norm przepisanych, ewentualnie o:

3/ uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, w przypadku gdy Sąd II instancji uzna, iż Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy” (k. 120-124).

Postanowieniem z dnia 26 maja 2022 roku Sąd Okręgowy w Lublinie odrzucił apelację powodów w części obejmującej wnioski o zasądzenie kosztów procesu za pierwszą instancję, jako niedopuszczalną (k. 143-146).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powodów jest bezzasadna w części, w jakiej dotyczy rozstrzygnięcia oddalającego powództwo i w związku z tym podlega oddaleniu w tej części na podstawie art. 385 k.p.c.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że nie jest zasadny wniosek apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Wprawdzie wniosek ten został zgłoszony jako wniosek ewentualny, ale, jako dalej idący, wymaga omówienia w pierwszej kolejności.

Z przepisów art. 386 § 2 i 4 k.p.c. wynika, że uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji może nastąpić tylko w razie stwierdzenia nieważności postępowania, w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Dodatkową podstawę prawną uchylenia wyroku stanowi przepis art. 505¹² § 1 k.p.c., mający zastosowanie w postępowaniu uproszczonym. Przepis ten stanowi, że jeżeli sąd drugiej instancji stwierdzi, że zachodzi naruszenie prawa materialnego, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku, uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania.

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi żadna ze wskazanych wyżej podstaw uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Postępowanie przed Sądem pierwszej instancji nie jest dotknięte nieważnością. Sąd ten rozpoznał istotę sprawy, analizując zasadność żądania pozwu z punktu widzenia okoliczności faktycznych przytoczonych jako podstawa faktyczna powództwa i rozpoznając zarzuty podniesione przez pozwanego. Wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy nie wymaga również przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, ani też nawet uzupełniania, czy powtarzania postępowania dowodowego.

Sprawa nie podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym i nie została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym.

÷

Nie są uzasadnione zarzuty apelacji.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną przez ten Sąd ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ponowne szczegółowe przytaczanie tych ustaleń oraz rozważań w zakresie oceny dowodów jest zbędne.

Sąd Okręgowy podziela również ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego dokonaną przez Sąd pierwszej instancji.

Przepisy art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. wskazane w apelacji nie są przepisami prawa procesowego, jak podnoszą powodowie, lecz przepisami prawa materialnego, chociaż zostały zawarte w ustawie regulującej przede wszystkim zagadnienia z zakresu prawa procesowego.

Z przepisu art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. wynika, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Z przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wynika, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a

także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne, a także na zarzucie potrącenia.

÷

Oczywiście bezzasadny jest podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przepisu art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

Po pierwsze, na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. nie jest możliwe kwestionowanie istnienia obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym będącym orzeczeniem sądu.

W rozpoznawanej sprawie powodowie nie mogą zatem kwestionować w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności lub powództwa o ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego zasadności rozstrzygnięcia zawartego w prawomocnym wyroku zaocznym Sądu Rejonowego L. z dnia 26 listopada 2013 roku, wydanego w sprawie(...) (...).

Po drugie, na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. nie jest możliwe kwestionowanie przejścia obowiązku po powstaniu tytułu egzekucyjnego, jeżeli formalnym dokumentem stwierdzającym to przejście jest prawomocne orzeczenie sądu o charakterze merytorycznym, a więc korzystające z powagi rzeczy osądzonej. Zgodnie bowiem z przepisem art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Z kolei z przepisów art. 366 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wynika, że postanowienie orzekające co do istoty sprawy wydane w postępowaniu nieprocesowym (art. 516 k.p.c., art. 518 zd. 1 k.p.c.) korzysta z powagi rzeczy osądzonej w granicach wyznaczonych przez odpowiednio zastosowany przepis art. 366 k.p.c.

Powodowie nie mogą zatem kwestionować w drodze powództwa opartego na przepisie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego L. z dnia 12 września 2019 roku, wydanego w sprawie (...) o stwierdzenie nabycia spadku po T. F.. Powołanym postanowieniem Sąd Rejonowy stwierdził, że spadek po T. F., zmarłym w dniu 2 grudnia 2017 roku, nabyły na podstawie ustawy wnuki: S. B. w 1/2 części oraz M. F. i F. F. po 1/4 części każdy z nich (k. 12).

Prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego L. z dnia 12 września 2019 roku, wydane w sprawie (...) stanowiło dokument urzędowy, o jakim mowa w przepisie art. 788 § 1 k.p.c., stwierdzający przejście obowiązku T. F. względem R. K. (1) na spadkobierców ustawowych T. F.. Postanowienie z dnia 12 września 2019 roku nie może być zatem w ogóle kwestionowane w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego, zarówno w rozpoznawanej sprawie, jak i jakiegokolwiek innej sprawie w przyszłości.

Tylko ubocznie należy wskazać, że w rozpoznawanej sprawie powodowie nie kwestionują faktu, że są spadkobiercami ustawowymi T. F., więc już tylko z tego względu całkowicie niezrozumiałe jest podniesienie w apelacji zarzutu naruszenia przepisu art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

Przepis art. 922 § 1 k.c. stanowi, że prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej1.

Z powołanego przepisu wynika między innymi, że obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na spadkobierców zmarłego w takiej postaci, w jakiej przysługiwały zmarłemu. Dziedziczenie zobowiązań (długów) zmarłego przez jego spadkobierców jest niezależne od sposobu przyjęcia spadku i niezależne od składu majątku spadkowego, a więc jest niezależne od tego, czy przyjęcie spadku nastąpiło wprost, czy też z dobrodziejstwem inwentarza, jak również jest niezależne od tego, czy w skład spadku wchodzi same zobowiązania (długi), czy także prawa majątkowe, a w tym ostatnim wypadku jest niezależne od tego, jaka jest wartość praw majątkowych.

Kwestią całkowicie odrębną od dziedziczenia obowiązków majątkowych (zobowiązań, długów) jest odpowiedzialność za długi spadkowe. Zagadnienie to zostało uregulowane w przepisach art. 1030 k.c. – art. 1034³ k.c., a u podstaw

tej regulacji leży zagadnienie rozróżnienia pojęcia zobowiązania (długu) i pojęcia odpowiedzialności za wykonanie zobowiązania, aktualne zarówno na gruncie prawa spadkowego, jak i prawa zobowiązań lub prawa rzeczowego. Teoretycznym przykładem tego rozróżnienia są przypadki istnienia zobowiązania (długu) bez odpowiedzialności za jego wykonanie, na przykład zobowiązania, w którym roszczenie o spełnienie świadczenia uległo przedawnieniu (art. 117 § 2 in principio k.c.), lub zobowiązania z gry lub zakładu (art. 413 § 2 a contrario k.c).

÷

Bezzasadny jest podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Śmierć dłużnika po powstaniu tytułu egzekucyjnego, w szczególności tytułu egzekucyjnego będącego prawomocnym orzeczeniem sądu, i w jej wyniku przejście zobowiązania (długu) na spadkobierców ustawowych lub testamentowych nie jest zdarzeniem prawnym, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane.

Nawet jeżeli spadkobierca lub spadkobiercy dłużnika przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza, nie oznacza to, że nie stali się dłużnikami albo że zobowiązania spadkodawcy uległy w jakiegokolwiek części umorzeniu. Spadkobiercy tacy ponoszą odpowiedzialność w granicach wartościowych wynikających z przepisu art. 1031 § 2 zd. 1 k.c., co nie zmienia faktu, że odziedziczyli wszystkie podlegające dziedziczeniu zobowiązania spadkodawcy i w pełnej wysokości. Wyrazem tego jest chociażby sytuacja, w której wierzyciel nie uzyskał w stosunku do spadkodawcy tytułu egzekucyjnego i występuje z powództwem przeciwko spadkobiercom, którzy przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Okoliczność przyjęcia spadku w taki sposób nie stanowi w ogóle podstawy, przez której pryzmat oceniana jest zasadność powództwa wierzyciela. Innymi słowy, powództwo o roszczenie majątkowe w stosunku do spadkobierców pierwotnego dłużnika, którzy przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza, nie mogłoby zostać oddalone nawet wówczas, gdyby w skład spadku nie wchodziły jakiegokolwiek prawa majątkowe. Spadkobierca dłużnika, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, może realizować swoje uprawnienie wynikające z przepisu art. 1031 § 2 zd. 1 k.c. wyłącznie poprzez zastrzeżenie w tytule egzekucyjnym wydanym w stosunku do spadkobiercy prawa do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności (art. 319 k.p.c.), a jeżeli zastrzeżenie to nie zostało zawarte w takim tytule egzekucyjnym, to poprzez takie zastrzeżenie w klauzuli wykonalności (art. 792 k.p.c.).

Jeżeli w stosunku do spadkodawcy wydany został już tytuł egzekucyjny, jak w rozpoznawanej sprawie, spadkobierca dłużnika, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, może realizować swoje uprawnienie wynikające z przepisu art. 1031 § 2 zd. 1 k.c. wyłącznie poprzez zastrzeżenie w klauzuli wykonalności prawa powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność (art. 792 k.p.c.).

Z powyższą tezą nie pozostaje w sprzeczności stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 30 września 1985 roku, III CZP 49/85. Stan faktyczny, jaki legł u podstaw powyższej uchwały, był specyficzny, ponieważ obejmował wypadek, w którym przeciwko spadkobiercy dłużnika została już nadana klauzula wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spadkodawcy, a spadkobierca złożył skuteczne oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza już po prawomocnym nadaniu przeciwko niemu klauzuli wykonalności i to w związku z zatwierdzeniem przez sąd skutecznego oświadczenia o uchyleniu się od skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o sposobie przyjęcia spadku po pierwotnym dłużniku.

W takim wypadku, wobec braku prawnych możliwości uchylenia lub zmiany prawomocnego postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko spadkobiercy dłużnika, jedynym środkiem prawnym umożliwiającym realizację uprawnienia spadkobiercy dłużnika jest powództwo oparte na przepisie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i to nie powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, lecz powództwo o ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego.

W rozpoznawanej sprawie nie występują jakiegokolwiek okoliczności faktyczne uzasadniające zastosowanie przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i to tylko w odniesieniu do żądania ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia wykonalności tego tytułu było już bezzasadne bez swojej istoty.

M. F. i S. B. nie skorzystali z możliwości zaskarżenia postanowienia o nadaniu przeciwko nim klauzuli wykonalności prawomocnemu wyrokowi zaocznemu z dnia 26 listopada 2013 roku, wydanemu przez Sąd Rejonowy L. w sprawie (...), i uzyskania w treści klauzuli zastrzeżenia, o jakim mowa w przepisie art. 792 k.p.c. Utracili zatem możliwość powoływania się na to ograniczenie w toku postępowania egzekucyjnego.

W związku z powyższym nie jest również uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 1031 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie, ponieważ przepis ten nie miał zastosowania do oceny stanu faktycznego w rozpoznawanej sprawie.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Okręgowy oddalił apelację powodów w części dotyczącej wyroku z dnia 17 marca 2021 roku.

*

Na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od M. F. i S. B. na rzecz R. K. (1) kwoty po 10 zł od każdego z nich zwrotu kosztów postępowania odwoławczego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia zasądzonego koszty postępowania odwoławczego do dnia zapłaty.

W związku z tym, że apelacja powodów w całości nie została uwzględniona, powodowie są stroną przegrywającą sprawę w całości w postępowaniu odwoławczym. Powodowie powinni zatem zwrócić pozwanemu koszty poniesione przez pozwanego w postępowaniu odwoławczym. Koszty te obejmują opłatę kancelaryjną w kwocie 20 zł od wniosku o wydanie na podstawie akt sprawy odpisu wyroku z dnia 17 marca 2021 roku z uzasadnieniem.

*

Na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd Okręgowy nakazał zwrócić R. K. (1) z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądowi Okręgowemu w L. nienależnie uiszczoną część opłaty kancelaryjnej w kwocie 80 zł.

Pozwany uiszczył opłatę kancelaryjną w kwocie 100 zł. Kwota 80 zł uiszczona została zbędnie i w związku z tym podlega zwrotowi.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu.

1 Omówienie wyjątków od zasady zawartej w art. 922 § 1 k.c., wynikających z przepisów Kodeksu cywilnego i z przepisów szczególnych, jest zbędne z punktu widzenia rozpoznawanej sprawy.